

A POLGÁR

A DEMOKRATA-LIBERÁLIS POLGÁRSÁG LAPJA

Előfizetési ára:

Egy évre ..... 240.000 korona
Félévre ..... 120.000 korona
Negyedévre ..... 60.000 korona

Főmunkatárs:

VÁZSONYI VILMOS
Felelős szerkesztő: CSERGŐ HUGÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VII. ker., Aréna út 80. sz.
Telefón: József 55—71
Megjelenik minden szombaton

Kereskedelmi törvényünk reformja új társasági formát is létesítsen!

Nálunk is szükséges a külföldön létező korlátolt felelősségű társaság meghonosítása
Írta: dr. SCHULZ FERENC

Súlyos válságokon átvergődött gazdasági helyzetünkben a kereskedelmi jogot formáló törvényhozó fontos szolgálatot tesz közgazdaságunknak is, amikor szemlét tart a magángazdaságok megtépzott erdejében s kutatja a jogi lehetőségeket, amelyek hozzájárultak a magángazdasági élet gyógyulásához.

Csak nehezen tud felmelegedni kereskedelmünk. Hiányzik a szükséges tőke, az elérhető tőke is tartozkodik.

Az elmúlt évek bizonytalan hitellete, külső, előre alig látható körülmények, bukásba döntöttek szilárdnak vélt vállalatokat is.

Ennek következtében megcsappant a vállalkozási kedv.

Ebben a helyzetben a kereskedelmi társasági jog megreformálásánál kínos pontossággal kell szem előtt tartani azt, hogy midőn a társasági jog megszorítása akadályt igyekszik képezni könnyelmű vállalkozásoknak, ne legyen egyúttal felesleges terhe szolid gazdasági tőrekvészeknek. Amikor az alakuló kereskedelmi társasági jog bizonyára arra fog törekedni, hogy — amennyiben ez a jogi szabályozással lehetséges —, garanciákkal előmozdítsa a működő kereskedelmi társaságok szilárdágába s helyes működésébe vetett bizalom helyreállítását, egyszerűsind kedvező jogi lehetőséget kell nyújtania újabb vállalatok létesítésére.

Részvénytársasági jogunkban a részvényesek s a társasági hitelezők érdekeinek fokozottabb védelmére van szükség.

Csak a részvénytársaság megalakulására, működésére s nyilvánosságára vonatkozó szigorúbb szabályozás útján remélhető a megintott bizalom helyreállása.

A szolid részvénytársaságok érdeke is azt kívánja, hogy megmeneküljenek az irreális, a nagyközönség hiszékenységre s járatlanságára alapított részvénytársaságok versenytől.

A részvényjog szigorításával egyidejűleg felmerül a szükségesége olyan társasági formának, amely a komplikált, lomha, költséges a nagy közönség-

hez forduló részvénytársasággal szemben az egyszerűbb, ruganyosabb, olcsóbb, szűkebbkörű, inkább családi jellegű, kis- és középvállalkozás igényeit elégíti ki.

Külföldi jogokban is együtt járt a részvényjog megszorításával egy új egyesülési alaknak az ú. n. korlátolt felelősségű társaságnak bevezetése.

Mi a korlátolt felelősségű társaság (Kft.) lényege?

Átmeneti alakzat ez a személyegyesülés és a tőkeegyesülés között. Olyan közkereseti társaság, amelyben a tagok csak betétjeik erejéig, vagy emellett esetleg meghatározott jótállási összeg erejéig felelősek; avagy olyan részvénytársaság, amelyben nincsenek részvények, hanem az alaptőke üzletrészekből áll, amelyek átruházhatóságát a jog megszorítja. Olyan vállalkozóknak felel meg e társasági forma, akik nem az üzletrész értékváltozásán akarnak nyereszkeskedni, hanem valóban társasági tagságra törekszenek, s többnyire nemcsak tőkijüket, de személyes tudásukat s munkájukat is gyümölcstettni kívánják.

A társaság megalakulása csak az ú. n. szimultán alapítással történhetik, amelynél is az alapítók maguk jegyzik az összes üzletrészt s nem fordulhatnak felhívással a nagyközönséghez.

A társaság szervei általában: a közgyűlés s az ügyvezetők. A közgyűlés azonban rendszerint nem kötelező, hanem a tagok írásbeli úton is szavazhatnak.

A társaság ügyeit az ügyvezetők viszik, akiket rendszerint a társasági szerződés, vagy a tagok későbbi határozata jelöl ki.

A felügyelőbizottság általánosságban nem szükséges, legfőbb nagyobb taglétszámú Kft-ban volna indokolt kötelezően előírni.

A Kft-nál a társaság megalakulására, működésére és nyilvánosságára vonatkozó rendelkezések általában enyhébbek a rt.-ot illető szabályoknál s többnyire csak diszpozitívek, vagyis az

alapszabályok azoktól eltérőleg intézhetnek.

Ezzel szemben azután a társasági hitelezők érdekeit az alaptőke befizetésére vonatkozó részletes, szigorú s egyúttal kogens, vagyis a társaság enyhített rendelkezése alól kivett szabályok védik.

A nagyközönség érdekében pedig a KFT-üzletrészei nem lehetnek tőzsdéi forgalomnak tárgyai, nehogy könnyű visszaélésekre nyílják alkalom a közönség járatlansága és tájékozatlansága folytán.

Külföldön számos államban fennáll már a KFT és több állam készül meghonosítani ezt az új társasági formát.

Németországban már az 1892. évi ap-

Husz éves az Iparjogvédelmi Egyesület

Az Iparjogvédelmi Egyesület az elmúlt vasárnap, e hó 12-én tartotta husz éves fennállása alkalmából jubiláris diszközgyűlését. Az eszmei javak: szabadalom, védjegy, ipari minta, szerzői jog, cégjog és a tisztességes verseny hatékony oltalma érdekében az Egyesület felbecsülhetetlen érdemeket szerzett s husz esztendősi jubileuma alkalmával az ország minden számbavehető közgazdasági tényezője elismerő üdvözléssel ke-reste fel az egyesület vezetését. A diszközgyűlés gazdag tárgysorozatának keretében dr. Emanuel Adler egyetemi tanár tartott német nyelvű előadást „A versenytörvény és a védjegyjog” címmel, az egyesület ez évi működéséről pedig dr. Bányász Jenő főtitkár terjesztett elő igen tartalmas, érdekes és mindenekelőtt tanulságos jelentést.

A gyűjtési akció első etapjának befejezésül a Jubileumi Bizottság a jegyzett összegek befizetését kérte és ezeket a befizetéseket lelkes készséggel teljesítik az aláírók. Most kezdődik a gyűjtés második etapa, amelynek feladata, hogy összehordja — kapcsolatban az Emlékalbumból, a bálók és mulatságokból és nem utolsósorban a januárban forgalomba kerülő Sándor Pál emlékbélyegekből várható jövedelemmel — azt a 120.000 pengőt, ameyre a jövő év végéig szükségünk van, hogy a miénk legyen, a magyar kereskedők, az Arany János uccai büszke palota. A feladat alva van, rajtatók áll, magyar kereskedőkön, hogy azt megoldjátok, saját boldogulástok, szebb jövőtök érdekében.

Reformok, amelyekre régóta várunk

Írta: Dr. KERPEL JENŐ budapesti ügyvéd

Gazdasági életünk differenciálódásával a kereskedelmi jogalkotás súlypontja az alkotmányozó testületről átszállott egy komplex tényezőre, amelynek elemei: maga a kereskedőtársadalom, továbbá a közigazgatás szakelőadó s az igazságszolgáltatás szakbírái és a két világ között, mindkettő szempontjait egybefogva és alakbaontva, az érdekképviselet keretében, vagy kívül működő gyakorlati jogászok. Ilyen pozitív jogalkotása e harmas tényezőnek a módosított csődönkívüli kényszer-egyeségi rendelet, az OHE szervezete, a átdolgozás alatt álló új csődtörvény; általa tisztázódott az ingó-jelzálog elvetésre ítélt intézménye; általa valósul majd meg a tollal és törrel oszromolt egyfázisos forgalmiadó. Az alant néhány vámjogi észrevétel is a közóhaj lerögzítése s élük nem intézmények, hanem a tehetetlenség törvényének engedelmesködő szervezetlenség ellen fordul, amely harcban a kereskedelem a közigazgatásra, mint fegyvertársára számít.

Vámhitelemeghosszabbítás

December a vámpolitikában a Bizonytalanság Hónapja. Kereskedők és szállítványozók felvetik egymásnak a találos kérdést: „Ki hosszabbítja meg a vámhiteleket?” Vajjon a központi vámigazgatóság saját hatáskörében, vagy maga a pénzügyminisztérium; ez utóbbi esetben pedig elég lesz-e a vámosztály elbírálása, vagy átszűrjük-e újból a bank-és ingatlanfedezeteket is az erre illetékes osztályok? Választ maguk a vámigazgatói előadók sem tudnak s „várják felülről az intézkedést”. — Holott néhány nap múltán Magyarország minden vámhitele, előjegyzési raktára, ellenzáras magánraktára, kikészítési-, valamint belföldi kikészítési előjegyzési eljárása lejár. S midőn majd utolsó pillanatban leérkezik a döntés, akkor akták, ügyfelek és előadók egyetlen kőösszácsapnak össze.

A vámhitelek meghosszabbítását a gyakorlat a következő állandó módokat szerint kívánja meg. — Utasítások minden fővámvivatal és minden fővámvivatali kirendeltség, hogy évente május 31-ig és november 30-ig felhívás nélkül küldje meg a központi vámigazgatóságnak az illetékesége alá eső cégekről szóló jelentést a jövedéki megbizhatóság s a vámváltók beváltása tárgyában, míg előjegyzési raktárakra vonatkozóan a 30% exportkötöttség teljesítését illetőleg. Amennyiben e jelentések kedvezőek, úgy a központi vámigazgatóság hosszabbíthatja meg a hitelezéseket, az eddigi kereteken belül, saját hatáskörében. Ezzel a vámigazgatóság megérdemelt piederesztáljára emelkednék s több lenne, mint a vámvivatalok s a minisztériumok között átmeneti postaszolgálatot teljesítő végrehajtóközeg; másrészt tehermentesítene a roppant lassú ügymenetű minisztériumokat. A pénzügyminisztériumba a meghosszabbítások csak két esetben kerüljenek: ha a vámigazgatóság megtagadja a vámhitelezés meghosszabbítá-

sát, mert őriztessék meg az állampolgár felfolyamodási joga a legfelsőbb közigazgatásági hatóságokhoz; továbbá ha a kérvényező a meghosszabbítással egyidejűleg a hitelkeret kibővítését kéri. Minthogy a Fedezet kérdését a pénzügyminisztérium gondosan őrzött államérdekekből helyesen magának tartja fenn. (De utóbbi esetben is, a kereskedői munka kontinuitásának érdekében, az eddigi kereteken belül a vámigazgatóság engedélyezhessen meghosszabbítást.) Az előjegyzési raktárak és kikészítési kedvezmények bővítési kért részét kereskedelempolitikai szempontból továbbra is a kereskedelemügyi minis-

A vámunió tervén nekünk kell az első lépést tenni!

Szóba került a letelepdedési egyezmény is

— A letelepdedési egyezmény — mondotta Csuresin — nekünk is fáj, mert gyakran csak fáradtságos és hosszantartó utánjárások után sikerül nélkülözhetetlen szakemberek és szakmunkások számára engedélyt nyerni. Valósággal verekednünk kell olykor, hogy a jogszláv ipar érdekében külföldi állampolgároknak letelepdedési engedélyt szerezzünk. A kérdés teljesen szabályozatlan, mert egyelőre csak az olasz egyezményben kötöttük le a letelepdedési jogot, míg a folyamatban lévő francia tárgyalások során is még kétséges, vajjon a letelepdedési jog tekintetében tudunk-e megállapodást létesíteni? A gyáripar a maga részéről szükségességnek tartja a letelepdedés szabályozását és kívánatosnak tartja, hogy Magyarország erősenze megegyezést létesítsen. Felvettem azt a kérdést, mi a véleménye Budapest közvetítő szerepéről, amelyet sokan érthető és tiszteletreméltó okokból elkerülni szeretnének?

— A helyzet az, hogy a londoniak, az amerikaiak Budapestig jönnek — mondotta Csuresin — és

ha nem Budapest közvetítésével jutnánk külföldi tőkéhez, akkor számos esetben nélkülözni kellene a külföldi tőkét.

En nekem az a nézetem, hogy ebben a kérdésben nem szabad érzelmi szempontoknak érvényesülni, hanem arra kell törekedni, hogy a külföldi tőke bizalommal legyen közvetlenül a jogszláv vállalkozásokkal szemben is. Addig azonban, amíg így nem juthatunk pénzhez, jobb Budapesten keresztül, mint sehogy se.

Lelkesedéssel beszélt ezután a vámunió kérdéséről.

— A vámunió tervén nekünk Jogszláviának és Magyarországnak kell az első lépést tenni! A mi érdekeink annyira egyeznek, a mi két országunk gazdasági konstrukciója annyira nem veszélyeztetni egymást egy vámunió esetén, hogy nekünk kell meg-

térni a bírálta el. De szólnék meg az akták ötvenszer iktatott főlkörűli útja a vámigazgatóság s a két minisztérium között s bíráljon el minden közös kompetenciájú ügyet a legalább hetenként Szinte minden félévben a meghosszabbításához vámjogi indokból új előfeltétel kívánatik meg; pl. ez év végén az 1926 július 1-je előtt kiállított pénzintézetit egyetemleges kezességi és biztosítéki okiratokat a vámtörvény végrehajtási utasításában előírt szövegű oly okiratra kell kicserélni, amely a pengőértéket tünteti fel, — de megjelölve egyúttal a régi koronaértéket is — s ezenfelül egy új záradékkal végződjék, amelyet még a végrehajtási utasítás sem ír elő. *Aliq van cég, amelyik ez új követelményről idejekorán értesül s csak akkor eszmélnék fel, midőn vámhitelezésük megszakad.* Ezért is vezesse be a vámigazgatóság, hogy a kereskedelem érdekörébe vágó minden változást és módosítást ne csak saját hivatalos tárcaközi vámertekezlet.

indulni azon az úton, amely Páneurópához vezet. Nekem az a meggyőződés, hogy ha mi, két szomszédos állam, megtesszük a kezdeményezést, beláthatatlan horderejű lépést, megindíthatjuk Európa gazdasági újjáalakulásának nagy korszakát.

A jogszláv GyOsz vezértitkáranak szavait alá kell húznunk, mert ezek azok a méltó szavak, amiket egy olyan gazdaságpolitikus ajkairól vártunk, aki eszméinek hűséges szolgálatában áll, aki nem alkuszik és akinek tekintélye és súlya a legkomolyabb biztosítéka annak most már, hogy Jugoszláviában is, Magyarországon is akadhatnak meg felszég és aggodalusködő opportunisták, de már megérett a mag, melyből a két ország gazdasági kapcsolatának termékeny és terebélyes fája ki fog nőni.

Az agrárpart vezére

Ezekhez a bátor és öntudatos férfiakhoz tartozik

Jovan Jovanovics volt földművelésügyi miniszter,

az agrárpart vezére, aki a kereskedelem és gyáripar képviselői után most már az előbbiekéhez hasonló szeretettel és lelkesedéssel nyilatkozott a két ország közigazgatási közeledésének problémájáról.

— Sajnos — mondotta — annyira el vagyunk foglalva itt Jugoszláviában a politikával, hogy nem értünk rá gazdaságpolitikai programokkal foglalkozni. A gondolat azonban, amelyet önként felvetettek, egészséges és megkapó. Az agrárállamoknak találkozniuk kell és az én véleményem szerint még akkor is találkozniuk kellene, ha nemzeti iparainknak némi áldozatot kellene hozni.

A mi nemzeti iparunk a mezőgazdaság.

Főszerkesztő: Csörgő Hugó
Kiadó: Vázsonyi János